

Cancer, diabetes eller hjärtfel?

NY KLINIK SKANNAR
KROPPEN PÅ FEM TIMMAR

Privatkliniken Executive Health, med pengar från bland andra finansmannen Christer Gardell och oljefamiljen Lundin, erbjuder en ny sorts hälsokontroll som utmanar den svenska sjukvården.

På fem timmar får du en skanning av allt från diabetes till tjocktarmscancer. Men det finns förstås en hake – det är långt ifrån gratis.

HANS STRANDBERG (TEXT)
JACK MIKRUT (FOTO)
hans.strandberg@di.se
08-573 652 42

Di De nyrenoverade och fräscha lokalerna ligger precis bakom Grand Hôtel i Stockholm, incheckningen kostar 29 500 kronor. Och visst får man eget rum med internetansluten dator, tofflor, morgonrock och full diskretion, men här handlar det inte om att njuta av lyx utan om att ta reda på hur man mår. I grunden.

Därför ingår inte ens frukost.

”Vi börjar på morgonen – då ska kunden

inte ha ätit på 24 timmar – med att han eller hon talar med oss läkare och att sköterskorna tar ett brett parti blodprover. Sedan blir det stor undersökning av hjärnan, de stora kärlen, hjärtat och tjocktarmen med vår magnetresonanskamera. Därefter är de okej med mat”, förklarar specialisten på invärtesmedicin och hjärtsjukdomar **Lars Erik Strandberg**.

Efter decennier inom offentlig vård bland annat som klinikchef i Norrtälje handplockades han till Executive Health som är först i Sverige med att erbjuda screening för en lång rad livshotande sjukdomar (se listan här intill):

”Sedan fortsätter vi med en ultraljuds kontroll av hjärtat, vi undersöker risken för stroke, det blir spirometri för lungorna (undersökning av bland annat andningen) och en bra stund på ergometercykeln. Allt ta ungefär fem timmar”, berättar **Ulf Lillkrona** ortoped som tidigare varit klinikchef på Danderyds sjukhus.

Affärsidén: tidig upptäckt

Han och sonen **Jon Jonsson**, som är mäklarchef på Carnegie, har grundat kliniken utifrån några enkla fakta: en av fyra svenskar dör av cancer, en tredjedel avlider

BRETT SPEKTRUM. Den gigantiska magnetresonanskameran avslöjar hjärt- och kärlsjukdomar men också sjukliga förändringar i hjärnan och tjocktarmscancer. Vd Ulla Lillkrona agerar försökspatient, Ninnie Leidemark-Böö är en av klinikens tre handplockade sjuksköterskor.

hjärtinfarkt, 15–30 procent får permanenta skador efter en stroke och tiotusentals svenskar har diabetes utan att veta om det.

Så affärsidén ter sig enkel, och den finns redan i USA.

”Genom att erbjuda ett sätt att tidigt upptäcka allvarliga sjukdomar ökar vi livskvaliteten för våra kunder och minskar risken för förtida död. Vi screenar bara för sjukdomar som går att bota”, säger Ulf Lillkrona.

Men det kostar 29 500 kronor?

”Detta är ju något helt nytt, en pilotverksamhet, och då får man kanske acceptera att det först handlar om folk som är lite mer välbeställda. Men det kostar inte mer än att röka ett paket om dagen i två år”, säger Lars-Erik Strandberg.

Han påpekar också att tidig upptäckt av sjukdomar sparar samhället vårdtid och pengar. En akutbehandling av en hjärtpatient kostar 30 000 kronor, exklusive rehabilitering och operation.

”Vårt projekt har rönt stort intresse. Jag är övertygad om att det finns utbrett inom offentlig vård inom 10–15 år”, tillägger Ulf Lillkrona.

Han och Lars-Erik Strandberg jobbar heltid, dessutom finns här tre sjuksköterskor och två läkare på halvtid. Kliniken drog i

gång i mitten av augusti och målet är fyra kunder per dag.

”Hittills är det bara privatpersoner som har hittat till oss ryktesvägen. Bland de 50 första patienterna hittade vi ett antal allvarliga fall. Vi kommer att marknadsföra oss mot företag vad det lider”, säger Ulf Lillkrona.

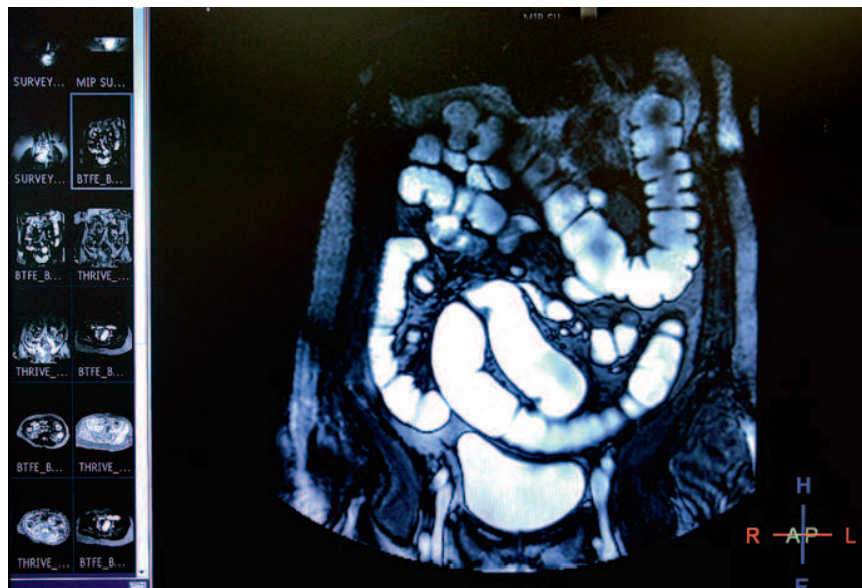
Vilka kommer?

”Hittills har vi haft flera 35-åringar och dessutom ganska många par. Så småningom blir det nog en liten övervikt för män 50 plus.”

Executive Health testar för sex olika cancerformer, men när det gäller lungcancer – som är svårbotad även vid tidig upptäckt – gör man det bara på rökare. Orsaken är att man annars skulle riskera för många ”falskt positiva fynd”, som på vanlig svenska betyder att man trots allt inte är sjuk.

Det är väl ett problem för all diagnostik?

”Du har rätt. Erfarenheten säger att vi med våra metoder hittar potentiellt livshotande fynd i 4 procent av fallen. Av dessa är runt vart tionde falskt alarm. Vi har en extremt erfaren röntgenläkare som tolkar våra bilder, men risken finns och den informerar vi kunderna om noga”, säger Ulf Lillkrona. ▶

BILDBEVIS. Efter hjärt- och kärlsjukdomar är cancer den vanligaste dödsorsaken i västvärlden. Den här tjocktarmen, fångad med magnetresonanskamera, är dock helt frisk.

FAKTA DETTA TESTAS FÖR PÅ KLINIKEN

- Tjocktarmscancer
- Njurcancer
- Hjärttumör
- Bröstcancer
- Prostatacancer
- Hudcancer
- Risk för hjärtinfarkt
- Risk för stroke
- Bråck (aneurysm) i hjärnartärer
- Bråck i stora kroppspulsådern
- Kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL)
- Diabetes
- Sköldkörtelstörningar
- Leversjukdom
- Hepatit C

GRUNDLIG GENOMGÅNG. En undersökning tar fem timmar och innefattar en lång rad prover – i avancerade apparater men också på en helt vanlig träningscykel, här under övervakning av sjuksköterskan Birgitta Reiner.

ENTREPRENÖRSDOKTOR. Grundaren Ulf Lillkrona tror att hans klinikidé går att sprida till andra städer, han är redan i gång med planering för Helsingfors och Oslo.

EXPANSION PÅ GÅNG

► Hur många riktiga fall missar ni?

”Det varierar mellan diagnoser, för magnetröntgen av tjocktarmscancer är det cirka en på tjugo.”

Executive Health ägs till hälften av familjen Lillkrona, resten av bland andra finansmannen Christer Gardell och oljebröderna **Ian** och **Lukas Lundin**. Totalt handlar det om 21 miljoner kronor i första vändan.

Siktar på andra huvudstäder

Om nuvarande kundtillströmning håller i sig kan företaget gå runt under nästa år, tror vd **Ulla Lillkrona**. Möjligen kan det behövas mer kapital om bolaget ska expandera.

”Vi har redan börjat arbeta på en etable-

ring i andra huvudstäder, det handlar framför allt om Helsingfors och Oslo”, säger Ulf Lillkrona.

En del av kapitalet har använts för att skapa en ultramodern maskinpark.

Av någon anledning kommer jag att tänka på en uråldrig tv-sketch, en satir om den industrialiserade och inhumana svenska sjukvården. Patienterna förs i snabb takt på ett rullband fram mot en doktor som upprepar: ”Hur vare här då, jag känner de ja, och hur var namnet, jag heter Blom.”

Lars-Erik Strandberg minns den också, och har delvis känt igen sig under åren:

”En av anledningarna till att jag ville hit var just möjligheten att ge tid till patienterna. Visst har vi avancerad utrustning här men vård handlar inte bara om att stoppa in människor i apparater. Här kan vi använda vår kliniska erfarenhet, göra vanliga läkarundersökningar och låta folk berätta ordentligt om hur de mår.” ♣